

Arkeologisk schaktningsövervakning i

ÄLVHAGA

vid schaktning för jordvärme i anslutning till L1999:4023, Tylla
6:1, Borlänge kommun, Dalarnas län
2023

Arkivrapport dnr 94/23

Emelie Svenman

Upphovsrätt, om inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY

Fastighetskartan: © Lantmäteriet.

Terrängkartan: Lantmäteriet (CC0)

Dalarnas museum, Falun, 2023

Sammanfattning

I oktober 2023 genomförde Dalarnas museum en schaktningsövervakning inom fastigheten Tylla 6:1 i Älvhaga strax utanför Torsång i Borlänge kommun. Schaktarbetet gjordes intill L1999:4023 där man bland annat påträffat slagen kvarts, men även slagg och skärvsten.

Vid schaktningsövervakningen påträffades inget av antikvariskt intresse.

Inledning

Dalarnas museum har genomfört en schaktningsövervakning inom fastigheten Tylla 6:1 söder om Torsång i Borlänge kommun med anledning av förläggning av jordvärmekollektor för värmepump. Schaktarbetet skulle ske intill L1999:4023, en boplats där man vid inventering påträffat spridd skärvsten och slagg samt avslag av kvarts och annan bergart.

Schaktningsarbetet utfördes efter beslut av Länsstyrelsen i Dalarna, 431-7723-2023.

Syfte och metod

Syftet med undersökningen var att förhindra att fornlämningen skadades samt att med ett vetenskapligt arbetssätt dokumentera och/eller avgränsa fornlämningen.

Resultat

Tre schakt grävdes ca 50 meter öster om den registrerade lämningen. Schakt 1 grävdes delvis inne på tomten samt i åkermarken, schakt 2 och 3 grävdes i åkermarken. Terrängen var ca tre meter lägre än platsen för den registrerade lämningen, som ligger på en liten höjd, ca 112 m.ö.h. Åkermarken där schakten grävdes var vattensjukt, i botten av schakten förekom ett mörkare slamlager bestående mörkbrun/svart lera.

Inget av antikvariskt intresse påträffades i något av schakten.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer:	431-7732-2023
Fornreg, uppdragsnummer:	202301146
Socken:	Torsång
Fornreg, lämningsnummer:	L1999:4023
Fastighet:	Tylla 6:1
Koordinater, mitten:	N 6701715
(SWEREF99 TM)	E 531200
Höjd (RH 2000):	108,3 – 108,8 m.ö.h.
Inmätning:	RTK
Utförandetid:	2023-10-17-2023-10-19
Undersökt yta:	220 kvadratmeter
DM projektnummer:	1865
DM diarienummer:	94/23
DM foto accessionsnr:	DM ARK1865 Emelie
Arkeologisk personal:	Svenman Emelie
Projektansvarig:	Svenman

Dokumentationsmaterialet förvaras på Dalarnas museum. Inga fynd tillvaratogs.

Bilagor

1. Planer
2. Foton
3. Schaktlista

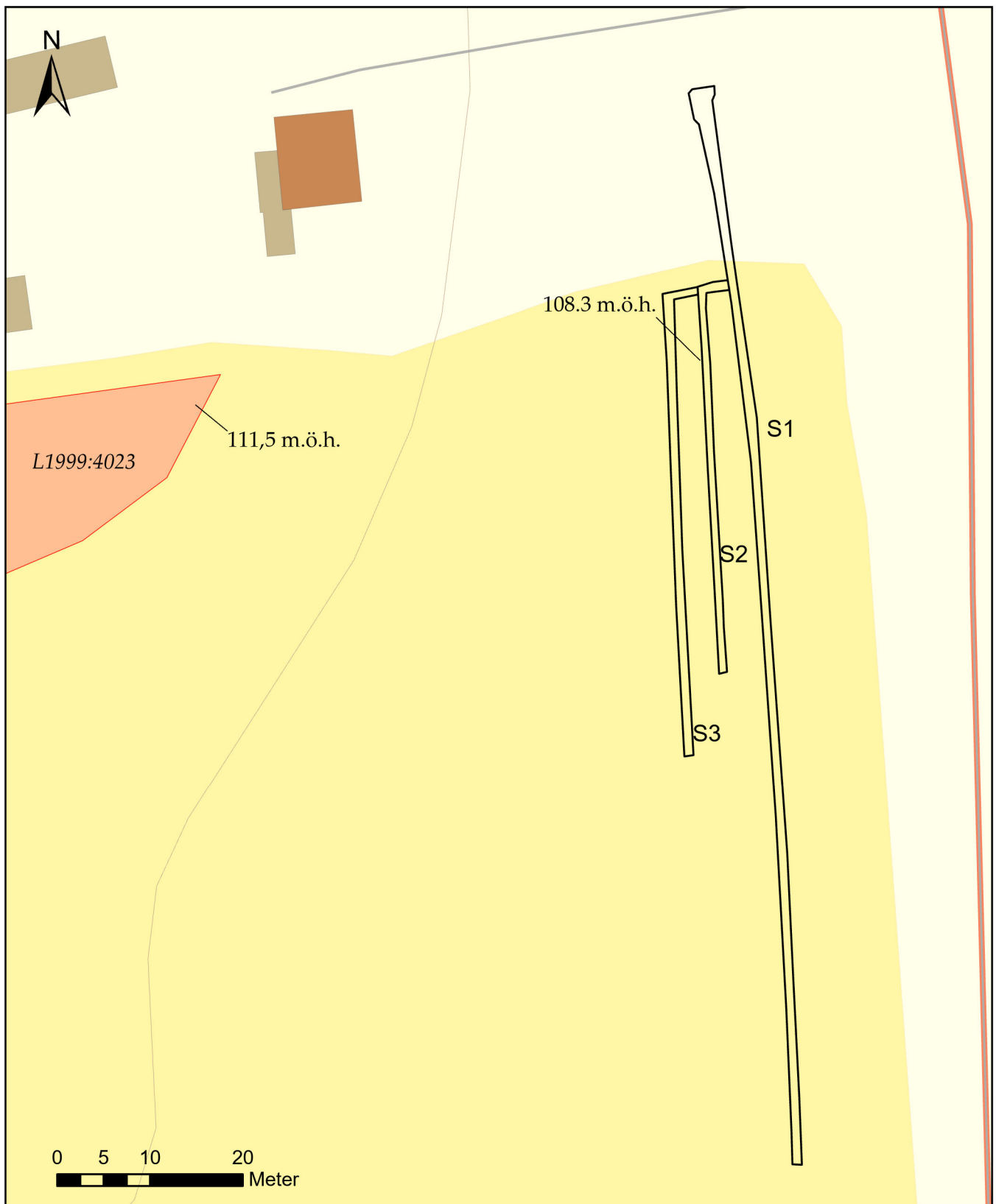
Bilaga 1. Planer

Figur 1. Karta över Dalarna med Torsång markerat med en röd punkt.

Figur 2. Utdrag ur topografiska kartan med undersökningsområdet markerat med svart. Skala 1: 20 000.

Figur 3. Utdrag ur topografiska kartan, schakten markerat med svart, den registrerade lämningen L1999:4023 med rött. Skala 1:600.

Bilaga 2. Foton

Foto 1. Översikt, Tylla 6:1. Den registrerade lämningen, L1999:4023 ligger ungefär inom den röda markeringen. Från NÖ. Foto: Emelie Svenman

Foto 2. Översikt schakt 1. Från S. Foto: Emelie Svenman

Foto 3. Översikt schakt 1. Den vattenfyllda delen i N, inne på tomten. Från NV. Foto: Emelie Svenman

Foto 4. Översikt schakt 2. Från N. Foto: Emelie Svenman

Foto 5. Del av östra schaktväggen i schakt 2 där man kan se gråbrun matjord i toppen, beige silt i mitten och det gråsvarta slamlagret i botten/nedre delen av schaktväggen. Från NV.
Foto: Emelie Svenman

Foto 6. Översikt schakt 3. Från N. Foto: Emelie Svenman

Bilaga 3. Schaktlista

Schakt 1

115 m långt, 1 – 2,7 m brett. 1,1 m djupt.

0,25 m grästorv/matjord

0,7 m beige/brun siltig lera med inslag av kolstänk.

I botten ljus lera.

I schaktbotten tränger vatten upp. I den N delen av schaktet grävdes de gamla slangarna fram inne på tomten, där vattenfylldes schaktet snabbt och började kalva igen. Den naturliga leran är bitvis vattensjuk.

Inget av antikvariskt intresse.

Schakt 2

45 m långt, 0,8 m brett. 0,9 – 1 m djupt.

0,4-0,45 m matjord

ca 0,3 m beige/brun lera m inslag av kol, järnutfällningar

0,2 m brun/svart lera, slamlager?

I botten ljus lera.

Inget av antikvariskt intresse.

Schakt 3

52 m långt, 1 m brett. Ca 1 meter djupt.

0,4 m matjord

ca 0,2-0,3 m beige lera

0,2 m brun/svart lera, slamlager?

I botten ljus lera.

Inget av antikvariskt intresse.